

**Pamiętajcie
o żołnierzu
w okopie.**

Cena prenumeraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 135.
Miesięcznie „ 45.
za roznoszenie
5.00 fen. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 150.
Miesięcznie „ 50.
Poza Łodzią egz. 2.10
W Ameryce 1/2 dolar.
miesięcznie.

KALENDARZYK
Wtorek, Pięta z Alkant-
Sroda, Jana Kantego,
Czwartek, Urszuli P.W.

REDAKCJA
w ŁODZI
Al, Kościuszki Nr 41
TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek, dnia 19 października 1920 roku.

Z Warszawy z biur ogłoszeń. ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar administracja nie odpowiada

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 5 w tekście mk. 5 zwyczajnie 3.50 mk. nekrologi mk. 3 za wiersz nonparel. **Drobne ogłoszenia** 50 fen. za wyraz. Dla poszukujących pracy 40 f. Komunikaty mk. 5.— Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko na 2, 4, 2 lamów. **Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.** Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha Kiosk.

MAGISTRAT m. st. WARSZAWY

Sekcja Administracyjno-Gospodarcza Wydziału Zaopatrzenia podaje do wiadomości, iż, jako organ zaopatrywania wszystkich instytucji miejskich, zamierza w najbliższym czasie nabyć na użytek Magistratu różne przedmioty, a mianowicie:

1. Wszelkiego rodzaju artykuły i narzędzia techniczne, oraz materiały budowlane,
2. Przedmioty domowego użytku (gospodarskie), dla szpitali, szkół, schronisk i t. d.
3. Materiały piśmienne, meble, urządzenia i pomoce biurowe,
4. Materiały na ubrania, bielizna, obuwie i t. p.

Firmy przemysłowe i handlowe, pragnące się ubiegać o dostawę wyżej wyszczególnionych przedmiotów, proszone są o składanie ofert ustnych, lub piśmennych ze wskazaniem cen, ilości i terminu oraz warunków dostawy pod adresem:

Warszawa, Hypoteczna 5 Sekcja administracyjno-gospodarcza W. Z.

Siła moralna przelanej krwi bohaterów.

(Z okazji zawieszenia broni)

W dniu wczorajszym miało nastąpić zawieszenie broni. Artykuł i traktatu o rozszereżeniu: „Po upływie 141 godzin od chwili podpisania umowy o preliminarjach pokoju o godzinie 24 według czasu środkowo-europejskiego dnia 18 października 1920 roku obie umawiające się strony obowiązane są przestać wszelkich działań wojennych na lądzie i w powietrzu”

Nadeszła tak gorąco przez ogół oczekiwana chwila: ustąpił nareszcie cwał w krwi, chociaż był on koniecznością historyczną, bo krew tę przelano w obronie ojczyzny i dla rzeczywistego utrwalenia jej bytu.

Nie jest to jeszcze pokój oficjalny, lecz w każdym razie znika z widowni najtragiczniejszy obraz wojny, który zowią: śmierć i zniszczenie.

Ale na ruinach wyrasta nowe życie. „Kwi przelanej nie zmienie” — mówi Kora w „Nocy Listopadowej”, a na innym miejscu: „Umierać musi, co ma żyć”.

Ta sa ofiara na cieżaru ojczyzny, ten patriotyzm najbardziej konkretny, bo własne życie niosący w dani, nie tylko, że przyczyniły się do wywalzenia i utrwalenia samodzielnego bytu narodu, nie tylko, że tem więcej dają nam teni tę wolność odzyskaną, lecz rzucają ta że rózny nakaz dla ogótu, aby starano się zalać wszelkie waznie i zaturgi w lonie samego społeczeństwa dobą wolą w duchu, przeciw wojnie, w dachu szczerze chrześcijańskim.

Ojczyzna, wyniszczona i zatamowana w rozwoju przez długotrwałą walkę, po rzebuje nie tylko pokoju nazewnierz, ale i spokoju wewnaż, regulacji sprawiedliwej stosunków, intensywnej pracy dla dobra ogótu, które wa-

runko wać powinno dobrojednostki.

Przykład wojny, a więcej jeszcze przykład rewolucji, demonstrowany całemu światu przez samych bolszewików, winien posłużyć nam jako groźne a zbawienne memento, nie jakobyśmy przypuszczali, że i u nas w Polsce do czegoś podobnego przyjść może, ale w tej myśli, że wszelka walka, w imię czysto cielesnych materialistycznych „ideałów” prowadzona, w duchu zmechanizowania życia, jest natury destrukcyjnej, rozkładowej: hamuje ona nie tylko prawdziwy rozwój, ale niszczy wogóle cywilizację i kulturę, ten najpiękniejszy kwiat twórczego życia.

Krew braci naszej, przelana w obronie Polski, tego ideału serc naszych i mózgów, woła o pomsę przedci matkobójcy, bo takim jest ten syn wyrodoj, który za miskę soczewicy w dalszej konsekwencji znów w ręce katów wy-daje matkę—ojczyznę.

Harmonizowanie, choćby względne tylko, odrębnych interesów osobistych dla zasadniczej idei państwowej,—tej idei, którą jak sakrament czcili i na chwilę wołaną przechowywali najszlachetniejsi w narodzie, a którą obecnie, gdy ciałem się stała, spotyka obojętność, a może i lekceważenie,—to harmonizowanie własnych potrzeb z potrzebami krau winno być pierwszym i bezwzględny postulat naszej polityki wewnętrznej.

Tak ojczyzna jak i pokój jest tem zdrowiem, które ocenić ten tylko umie, kto je stracił. Wywalczyliśmy je sobie mieczem, okupując wolność krwią naleśzą; obyśmy zakosztowali teraz wszyscy zdrowia wewnętrznego dla bunego rozkwitu całego krau, w dalszej konsekwencji poszczególnej warstw, wreszcie dla rozwoju jednostki.

Na roli polskiej, użyźnionej obficie krwią ofiarną, powinien wyrosć cudny kwiat, któremu na imię: dobra wola, i kłós dojrzaly: świętość pracy.

Na przeszkodzie staje specjalna gangrena wojenna, która się wżarła w ciało ludzkości, a objawia się ona w egoistycznej, nie maskowanej

już niczem brutalności, w ślepej zachłanności, w kulcie gwałtu, w lekceważeniu szarej a produktywnej pracy codziennej,

Oby ta święta, bo ofiarna krew najlepszych synów ojczyzny, swą siłą moralną, nie mniej konkretną, choć niewidoczną dla zaślepionych oczu ludzkich, wołała głosem wielkim o upamiętanie, wstrząsnęła sercem mas jako nakaz sumienia, rozorywała dusze pod nowym Chrystusowy.

Bo te masy, znękaną wojną, pragną pokój, tęsknią za nim i błądzą w ciemnościach, oślepięne przez tych, co duszę im kradną.

Jedynie intensywna działalność inteligencji, tej prawdziwej i tej prawdziwie polskiej, działalność na najszerszą skalę, może naród ocalić. Bezinteresowna miłość ojczyzny, przekazana przez poległych bohaterów, stanie się kordzatem w tej trudnej a zbożnej pracy, w tej walce z samolubstwem, które już—już staje się chorobą chroniczną.

„Nie przepalony jeszcze glob sumieniem” — gorzko skarżył się Norwid, ale z drugiej strony duchowa moc jednostek cudą nieraz działa. Dość wczytać się (ale naprawdę wczytać się!) w dzieje ludzkości.

Ofiary duch w przetworzonej formie winien się jak wczoraj tak i dziś objawiać, aby w wolnej ojczyźnie, tęsknotą i przecuciem snionej przez całe pokolenia, a teraz arcywystnionej świętą ofiarą krwi,—parafrazując wieszczę słowa autora „Nieboskiej”, cnota stała się prawem, a prawo stało się cnotą.

Beta

Pismo angielskie o stanie gospodarczym Polski.

Ostatni numer londyńskiego pisma „Economist” zajmuje się obecnym stanem gospodarczym Polski i porównuje go z położeniem Rosji sowieckiej. Znajdujemy tam następujący ustęp:

Nie ulega wątpliwości że kraj polski jest wycieńczony przez 6-letnią wojnę i okupację niemiecką. Byłoby jednak fałszywym, gdybyśmy nie zwrócili uwagi na wielką różnicę w warunkach ekonomicznych Rzeczypospolitej Polski i Rosji sowieckiej 23 miliardy marek polskich (to jest około 4 i pół miliarda marek niemieckich. Przyp. Red) które rząd polski wydrukował, są tylko drobnotką w porównaniu z zupełnie zrujnowanym systemem monetarnym Rosji i Niemiec. (W Niemczech jest obecnie 72 miliardów marek papierowych)

Nie nie rzuca tyle światła na silę gospodarczą dwóch krajów, jak porównanie produkcji węgla w Polsce, w w Rosji w ciągu ostatnich dwóch lat. Produkcja w ciągu pierwszych czterech miesięcy b.r. była w Rosji o 40 proc. niższa aniżeli w roku 1919 i 7 razy mniej, aniżeli przed wojną. W Polsce od czasu zawieszenia broni produkcja węgla stale wzrasta (to jest od listopada 1918 r.) W pierwszym kwartale 1919 r. wynosiła ona 60 proc. normy przedwojennej. W drugim kwartale 63 proc., w trzecim 70 proc., a w czwartym 80 proc. Ilość robotników, zajętych w kopalniach węglowych rosyjskich Zagłębia Donieckiego wynosiła w

roku 1920 — 97.000 ludzi, w porównaniu z 111.000 w roku 1919. W Polsce 40.000 robotników pracuje obecnie w kopalniach węgla w porównaniu do 27.000 robotników w roku 1913. A więc ilość robotników w Polsce wzrosła o 46 proc. w porównaniu z liczbą robotników przed wojną. Pan Wierzbicki, jeden z polskich delegatów na konferencji pokojowej w Paryżu, oświadczył w Sejmie, że żaden inny kraj nie może się pochwalić równie wielkiem powiększeniem się ludności górniczej. (Widzimy więc, że w Polsce jest ciągle za mało sił robotniczych w górnictwie.

W Rosji wydajność pracy w kopalniach węgla we dług urzędowej statystyki wykazuje wielki spadek w roku 1918 i 1919. W Polsce ilość węgla wydobytego przez jednego robotnika wynosiła w pierwszym kwartale 1918 r. O. 4 ton dziennie, w pierwszym półroczu 1919 r. O. 50 ton, w drugim półroczu O. 57 w, marcu 1920 — O. 70.

Demobilizacja.

Wydział prasowy ministerjum spraw wojskowych komunikuje:

W środę, d. 13 b.m., na zamku pod przewodnictwem ministra spraw wojskowych, jen.-por. Sosnkowskiego, odbyła się przy współudziale wszystkich ministrów oraz przedstawicieli wojskowości, konferencja międzyministerjalna w sprawach demobilizacji.

W pierwszym etapie demobilizacji będzie zwolniona młodzież szkolna, przymtem słuchacze trzech ostatnich semestrów będą zwolnieni bez względu na to, czy są szeregowcami czy oficerami. Zwolnieni również będą profesorowie szkół średnich i wyższych, następnie urlopowani bezterminowo ochotnicy poza rocznikami, uchwalonemi przez sejm, wreszcie kolejno najstarsze roczniki 1890, 1891, 1892, 1893 i 1895, oraz rocznik 1902.

Z pomiędzy jednostek, stojących na froncie przewidywane jest odtransportowanie do kraju przedewszystkiem jednostek przynależnych terytorjalnie do dzielnic, najbardziej pod względem ludnościowym, przez wojnę wyczerpanych, a więc dywizji wielkopolskich i małopolskich.

Z powyższego programu wyłączeni będą na razie: kawalerja oraz wojska techniczne.

W dyskusji zabierali głos wszyscy delegaci poszczególnych ministerjów, wypowiadając pod tym względem swoje życzenia, uwagi i opinie.

W odpowiedzi na zapytania delegatów ministerjalnych Sosnkowski oświadczył, iż będzie miał na uwadze życzenia ich ministerjów w sprawach demobilizacji personalnej, aby zapobiedz brakom w administracji, w sądownictwie, w rolnictwie i t.p.

Co do młodzieży szkolnej, na zapytanie delegata ministerjum oświaty, jen. Sosnkowski oświadczył, iż rozkaz, demobilizujący młodzież, ma charakter jeneralny, obejmując całą młodzież, niezależnie od rodzaju broni, a więc również pełniących służbę w kawalerji i w wojskach technicznych, dodając przymtem, iż M. S. W. z własnej inicjatywy pragnąc dopomóc zdemobilizowanej młodzieży akademickiej, przez dwa miesiące po zwolnieniu, zapewni jej wikt i żold. Co do budynków szkolnych, zajętych obecnie przez różne urzędy i instytucje wojskowe, to będą one zwolnione przed 17 października, z wyjątkiem zajętych pod szpitale, lecz i pod tym względem jen. Sosnkowski, mając na względzie potrzeby szkolne, poczynił wszelkie możliwe zarządzenia.

Wobec zapytania wiceprezesa Związku ziemian i delegata ministerjum rolnictwa, jen. Sosnkowski odpowiedział, iż przewiduje możliwość urlopowania na roboty wiosenne kawalerzystów, jak również zwolnienia z posród nich w drodze reklamacji właścicieli zniszczonych warsztatów pracy rolnej.

W dalszym ciągu obrad omawiano sprawę pośrednictwa pracy dla zdemobilizowanych, oraz utworzenia stałego komitetu międzyministerjalnego do spraw demobilizacji.

Nowe zwycięstwo Wrangla.

Lyon 17 (PAT) Według wiadomości z Konstantynopola, odniosły wojska gen. Wrangla na północny-zachód półwyspu lauryckiego znaczne zwycięstwo rozbijając 9 i 4 dywizję bolszewicką, 4 dywizję marynarzy czerwonych i biorąc jeńców i 2 działła.

Niesłychane okrucieństwo bolszewików.

„Wsia Rossija” donosi, że komisarz bolszewicki w Archangielsku kazał rozstrzelać w Chełmogorach 1200 członków służby wywiadowczej za pomocą karabinów maszynowych. Groza tych egzekucji była tak wielka, iż kilku żołnierzy bolszewickich przymierzało. Panuje niesłychany terror. Podczas jednej nocy 200 kobiet zostało wziętych do więzienia.

Zamiast tylko życzyć komuś majątku
z okazji uroczystości rodzinnych lub koleżeńskich
Lepiej dopomóż mu do spełnienia życzeń
i ofiarować „MILJONÓWKĘ”
pod postacią

4% Państwowej Pożyczki Premijowej,
która w każdą sobotę w ciągu lat 20-tu może przynieść
1,000,000 marek polskich.

Odezwa do żołnierzy.

Żołnierze! dwa długie lata, pierwsze istnienia wolnej Polski, spędziliście w ciężkiej pracy i krwawym znoju. Kończy się wojna zupełnym zwycięstwem i nieprzyjaciół złamany przez was zgodził się wreszcie na podpisanie pierwszych i głównych zasad upragnionego pokoju. Żołnierze! nie na próżno i nie na marne poszedł wasz trud. Polska nowoczesna zawdzięcza swoje istnienie wspólnym zwycięstwom mocarstw zachodnich nad państwami rozbiorowymi, lecz zaraz od pierwszej chwili życia kierowało się mnóstwo wysiłków, by była ona igraszką dla intryg całego świata.

Naród polski porwał się do broni. Zrobił olbrzymi wysiłek tworząc i ceną i siłą armję. Na barki moje, jako naczelnego wodza, w ręce wasze, jako obrońców Ojczyzny, złożył naród ciężkie zadanie: Zabezpieczenie bytu Polsce, zdobycie dla niej szacunku i znaczenia na świecie i danie jej pełnej niezależności i rozrządzenia swoim losem. Zadanie nasze dobiega końca. Nie było ono łatwe. Polska zniszczona przez wojnę nie z jej woli na ziemiach polskich prowadzona, była biedna, nieraz żołnierze lży cisnęli mi się do oczu, gdy widział wśród szeregów wojsk prowadzonych przeze mnie, wasze bosa pokaleczone stopy, które już przemierzły niezmiernie przestrzenie, gdy widział brudne łachmany okrywające wasze ciała, gdy musiał obrywać wasze skromne rąbeki żołnierskie i żądać często byście o głodzie i chłodzie szli do krwawego boju. Praca była ciężka, a że była rzetelna zaświadcza o tem tysiące mogił i krzyży żołnierskich, rozsianych po ziemi

dawnej Rzeczypospolitej polskiej, od dalekiego Dniepru do rodzinnej Wisły.

Za pracę i wytrwałość, za ofiarność i krew, za odwagę i śmiałość dziękuję wam żołnierze, w imieniu całego narodu i Ojczyzny naszej.

Pokój nie jest jeszcze zawarty w formie skotecznej. Żołnierz polski ma go czekać z bronią u nogi cierpliwie i spokojnie, aby w każdej chwili stanął w obronę owoców swego zwycięstwa, gdyby nieprzyjaciół miało się cofnąć przed ostatecznym jego utrwaleniem. Tę cierpliwość i spokoju wymagam od was stanowczo.

Żołnierz, który tyle zrobił dla Polski nie zostanie bez nagrody. Wdzięczna Ojczyzna nie zapomni o nim. Odzyskane zostały ogromne obszary, spustoszone i obciążone przez wojnę światową prawie w pustynię. Zapomniałem już rządowi, by część odzyskanej ziemi, została własnością tych, co ją polską zrobili, uznali swą polską krwią i trudem. Czeka ona na tych, którzy na lemiesz zamieniają, a chciałbym byście w tej pracy przyszłej tyleż zwycięstw pokojowych odnieśli, ileś ich mieli w pracy bojowej.

Żołnierze! zrobiecie Polskę mocną, pewną siebie i swobodną. Możecie być dumni i zadowoleni ze spełnienia swego obowiązku. Kraj co w dwa lata potrafił wytworzyć takiego żołnierza, jakim wy jesteście, może spokojnie patrzeć w przyszłość. Dziękuję wam raz jeszcze.

Podpisano. Józef Piłsudski pierwszy marszałek polski i Naczelnny Wódz.

Północna ententa?

(O) własnego korespondenta)

Toczą się tu rokowania z przedstawicielami Finlandji, Estonji, Łotwy, Polski i Ukrainy. Są to rokowania wstępne, ekonomiczne i wojskowe, mające na celu zadanie unji między te-

mi państwami. Przypuszczają, iż rokowania będą trwały około 2-3 tygodni nim dojdzie do definitywnego załatwienia sprawy.

Przebieg manifestacji przeciw Senatowi.

Łódź.

Wczorajsza manifestacja socjalistyczna, — przeciwko senatowi wypadła bardzo błado. Nieliczny tłum około 2.000—3.000 ludzi podążył koło godziny 4-tej ulcami Piostkowską na Al. Kościuszki, przed komisariat rządowy, gdzie przedstawiono postulaty przeciw Senatowi, po czem tłum rozszedł się spokojnie bez żadnych ekscesów.

WARSZAWA, 17 10. (WL) Mimo olbrzymiej agitacji P. P. S. manifestacja socjalistyczna wypadła bardzo błado.

O godz. 1 zaczęły na Placu teatralnym napływać grupkami robotnicy. Około godziny 2 zjawili się na placu orkiestra, tłum wrzał do 3000 głosów. Jakkolwiek tłum nie był liczny — sztandarów było dużo. Agitatorzy wygłosili szereg mów, poczem tłum udał się na Wiejską do gmachu Sejmu, wysłano do gmachu Sejmu delegację, poczem tłum rozszedł się spokojnie. Ekscesów żadnych nie było.

— Strajk pod przymusem terroru.

Donoszą nam.

Wczoraj w fabryce Kingego i Szturza o samego rana była prowadzona silna agitacja wspólnie przez przedstawiciela P. P. S. i komunistów za strajkiem protestującym przeciw Senatowi. Pracowano do południa; w południe po wyjaśnieniu znaczenia protestu przez przedstawiciela P. P. S. i przez przedstawiciela Polskiego Związku Zawodowych (ten ostatni przed strajkiem) i po odbytem głosowaniu na ogólną liczbę 50 robotników oświadczyło się za strajkiem 5 pozostałi za pracą. Towarzystwo jednak nie dążyło do wygranej. Gdy wrócili robotnicy przerwy obiadowej, delegat P. P. S. stanął z czołem przy drzwiach, nie wpuszczając nikogo do sali i starał się ich ponownie przekonać, że należy jednak strajkować. Na wniosek przedstawiciela P. Z. Z. aby odbył jeszcze raz głosowanie na takowe wszyscy się zgodzili. Wynik był że 44 za pracą się oświadczyło, a 6 przed

Sprawa Wilna.

teraz towarzysze nie dali za wygraną. Wpadli na nowy pomysł, aby zatrzymać maszynę co też uskuteczni. Zaczęło się ośmne kołowanie i protesty, no i w końcu opuścili fabrykę.

Wrogowie państwowości w niej zacierają z radości ręce; w to im graj, gdy nasi robotnicy polscy w dalszym ciągu zechcą słuchać „ciaprów“, mieniących się patentowanymi obrotami „polskości“. W tychże organizacjach jest wielki procent towarzyszy z pod Zerychu i Magdeburga; którzyby chcieli, aby knut Hurki i Bismarka nie kaze na się długo czekać; wtedy by giętkość bluszczu, jaką ci ludzie posiadają, zaczęła się ponownie ślać pod stopy i owijać już nie około tronu Fryców, ale koło tronu Adlerów wiedeńskich i Kappow szpandawskich. Ale niedoczekanie ich, bo przeciwdziałać im będzie uświadomiony robotnik polski“.

Na linii demarkacyjnej.

WARSZAWA 18 (PAT) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 18—10 Oddziały nasze znajdują się w toku obsadzenia linii rozjemowej.

Na Wołyniu i podolu odrzuciwszy nieprzyjaciela, który usiłował rozszerzyć stan swego posiadania, zajęliśmy Niropol, Lubar, Teraspol, i Nowokonstantynów

Sztab generalny.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

k) Dziś przybył okrętem z Rygi do Gdańska wiceminister kolei Eberchart z 16 członkami delegacji polskiej. Wieczorem delegacji udadzą się w dalszą drogę do Warszawy.

k) Z Aten donoszą, że po dwudniowym poleczeniu się nastąpił w stanie zdrowia króla gwałtowny kryzys, który grozi jego życiu. Rada ministrów zebrała się w nocy na narady.

(K. T.) Wedle wiarygodnych wiadomości, wielka flota francuska wypłynęła na morze Czarne.

Strajk górników ang.

Lyon 17 (PAT) Z Londynu donoszą, że strajk górników angielskich rozpoczął się w se-hote. Obywatele z różnych sfer społecznych zgłaszają się do biur werbunkowych, oferując swą pracę, lub samochody dla zabezpieczenia transportu żywności oraz wszelką pomoc.

Gen. Le Rond wraca na G. Śląsk

BYTOM 17—10 (PAT) Według informacji z Opola powrót gen. Le Ronda spodziewany jest we wtorek 19 b. m.

Zjazd górników w polskich.

BYTOM 17—10 (PAT) Zjazd górników polskich, jaki się odbył w Katowicach w dniu 17 b. m. przybrał charakter uroczystości narodowej. Na zjazd przybyli delegaci z Górnego Śląska, Zagłębia, Dąbrowia i krakowskiego, nadto przybyli delegaci z Westfalii i Nadrenii i delegaci organizacji robotniczych z Wielkopolskości i Kongresówki. Przybyli również przedstawiciele rządu polskiego i sejmu.

Kupcy węgi erscy przyjadą do P o s i.

Paryż 17 (PAT) Dzienniki podają, że wskutek zabiegów polsko-węgierskiej izby handlowej delegacja kupców węgierskich z końcem tego miesiąca odwiedzi Warszawę, Kraków, Lwów i Łódź.

Cholera w Wilnie ustąpiła.

Epidemia cholery, która panowała w Wilnie, wygasła zupełnie w ciągu ostatniego tygodnia. Wypadków zaskarbnieć nie notowano.

Warszawa 17 (PAT) Dowództwo grupy wojsk kresowych w Bieniakowie komunikuje: U oficera litewskiego, wziętego do niewoli w obszarze Wilna, znaleziono meldunek z datą dnia 4 października, w którym między innymi powiedziano że wśród żołnierzy, stojących na froncie, prowadzi się propagandę za uderzeniem na Wilno i Kowno. Propagandę tę prowadzą oficerowie oraz niektórzy żołnierze, pochodzący z Litwy. Celem tej propagandy jest dążność do przeszkodzenia zajęcia Litwy przez bolszewików. Powyższy meldunek najlepiej charakteryzuje skłonność wojsk, pochodzących z Litwy, do samodzielnej akcji.

„Wileński Kurjer“ dowiaduje się z Kowna, że wynikły tam znaczne nieporozumienia w kołach politycznych stronnictwa chrześcijańsko-demokratycznego. W Sejmie nastąpił rozłam. Część posłów przeszła do opozycji, obwiniając rząd o słabość i niezdecydowanie w sprawie Wilna, inna część wzmocniła swe wrogie stanowisko wobec Polski.

Według ostatnich wiadomości z Kowna nastąpił tam upadek gabinetu Ciniusa, spowodowany niedostateczną energią i niezdecydowaniem stanowiskiem, jakie gabinet zajął w kwestji Wilna. Na prezydenta nowego gabinetu powołano Slezewicza, wrogo usposobionego do Polski.

Rosyjski dziennik „Wileński Kurjer“ z uzna-

niem pisze o zarządzeniach tymczasowego rządu oś do wprowadzenia porządku i spokoju w mieście i w kraju. Zarządzenia te dały już wyniki pozytywne, zwłaszcza co do powrotu normalnych stosunków w życiu gospodarczym.

Białorusini w rządzie wileńskim.

WARSZAWA 18 (PAT) Społeczeństwo białoruskie z wielkim zainteresowaniem wie o dwóch znanych działaczy białoruskich w łonie tymczasowego rządu Litwy środkowej, a to profesora Iwanowskiego i profesora Karaskiewicza, z których pierwszy jest dr. departamentu aprowizacji, a drugi wydziału oświaty.

Dalszy rozwój sprawy wileńskiej.

GDANSK. Tutejsze pisma donoszą z Kowna, iż komisja kontrolująca Ligi Narodów pozostawiła rządowi litewskiemu do uznania załatwienie sprawy wileńskiej bądź to w sposób orężny, bądź to w sposób pokojowy.

Przewodniczący komisji kontrolującej przyrzekł uprosić mocarstwa ententy o udzielenie Litwie środków celem uniemożliwienia łączności między oddziałami gen. Żeligowskiego a armią polską.

Uroczyste posiedzenie tymcz. rządu Litwy Środkowej.

WARSZAWA 18 (PAT) Dowództwo grupy wojsk kresowych w Bieniakowie komunikuje: Dnia 16 bm. odbyło się pierwsze uroczyste posiedzenie tymczasowej komisji rządzącej Litwy środkowej. Do zebranych członków komisji przemówił dowódca gen. Żeligowski, zaznaczając, że musiał zdecydować się na czyn orężny, aby nie dopuścić do gwałtu, jakiego chcia-no dokonać nad ukochanym przez niego krajem. Następnie scharakteryzował położenie kraju i przedstawił program obrzymiej pracy, jaką tymczasowa komisja rządząca musi przeprowadzić przed zwołaniem sejmu. Głównym celem jest powołanie na podstawie powszechnych wyborów sejmu ustawodawczego, w którego ręce

generał ślubuje uroczystie złożyć władzę. Imieniem komisji rządzącej odpowiedział generałowi Witold Abramowicz, dyr. apartamentu spraw wewnętrznych, wyrażając wiare, że silna wola i praca dla dobra wspólnego doprowadzą dzieło do pomyślnego końca. Generał odczytał następnie tekst przysięgi, którą członkowie tymczasowej komisji rządzącej złożyli, powtarzając słowa przysięgi za generałem.

Licznie zebrana publiczność reprezentująca zrzeszenia narodowe, zawodowe, instytucje społeczne, duchowieństwo oraz wybitne jednostki, owacyjnie witała przemowę dowódcy i członków tymczasowej Rady rządzącej.

Walki wojsk wileńskich z lotewskimi.

WARSZAWA 18 (PAT) Komunikat sztabu obrony krajowej Litwy środkowej z dnia 16 b. m. W ciągu dnia ubiegłego nieprzyjaciel po silnem przygotowaniu ogniem kilkakrotnie przechodził do ataku. Główne uderzenia skierowa-

ne były na miasto Rykonty, gdzie ataki prowadzone były z wielką zaciętością. Wszystkie ataki odparto.

Bobicki pułkownik i szef sztabu.

Położenie w bolszewiji.

LINGBY 17 (PAT) „Times“ donosi z Moskwy że wybuchło tam powstanie. Stanowisko całego szeregu przewodców bolszewickich, a głównie Trockiego jest zachwiane „Berliński Tidende“ podają równobrzmiącą wiadomość, donoszącą, że w Moskwie wzrasta z dniem każdym niezadowolenie, a widoki na zimę są groźne. Funkcjonuje tylko organizacja szpiegowska; inne gałęzie administracji upadły.

STAN WEWNĘTRZNY ROSJI.

„Berlinske Tidende“ dowiaduje się, że w kołach moskiewskich, które stanowią podporę rządu sowie-tów daje się zauważyć silną opozycję przeciwko dotychczasowej polityce rządu sowie-tów. Opozycja pragnie zmusić rząd sowie-tów do uprawiania polityki umiarkowanej. Stanowisko Trockiego jest bardzo silnie zachwiane, ponieważ Komitet Wykonawczy sowie-tów wyraził mu votum nieulności. Sądzą, że rozwój sowie-tów w tym kierunku ułatwi ogromnie nawijanie stosunków z Rosją i doprowadzi przez to do odbudowy Rosji. To samo pismo donosi z Helsingforsu, że według urzędo-

wej statystyki zebrano tylko połowę zboża potrzebnego do koniecznego zaopatrzenia ludności Rosji. Natomiast kukurydzy jest ilość dostateczna.

PRZED ZAJĘCIEM KIJOWA.

Potwierdza się z wiarygodnego źródła wiadomość dotyczącą klęski bolszewików w okolicy Kijowa. Powstańcy pod dowództwem Tjutunowa zajęli miejscowość Jagotyń na północ od Kijowa i posuwają się w stronę Kijowa wzdłuż linii kolejowej Jagotyń—Kijów. Inna grupa powstańców zajęła Kozielec na północ od Kijowa i obsadziła linię kolejową Kijów—Bachód. Wreszcie trzecia grupa złożona wyłącznie z kawalerji postępuje w stronę Kijowa po prawym brzegu Dniepru od Kaniowa. Wojska gen. Pawlenki, które zajęły Zmerynkę, atakują bolszewików w kierunku Koziatyna, aby się połączyć z grupą powstańców, która operuje na tyłach bolszewickich. Kijów zatem znajduje się pod atakiem z trzech stron.

(K. T.) Dawny w. ks. Mikołaj Mikołajewicz znajduje się w sztabie gen. Wrangla.

Grand Kino **TAJEMNICE LASU** III

Dramat nastrojowy w 5 częściach.

III epizod serji **Nowa misja JUDEX'A**

ze znakomitym **René Creste** ulub. Łodzi w roli gł.

Nad program: **Rokowania pokoj. w Rydze**

Dziś premiera!

Dla dzieci i młodzieży **dozwolone**

Obraz Agencji Kinematograficznej „Corso“ w Warszawie.

Początek o godz. 5 po poł. w sob. i niedz. o g. 3 po poł. ost: o g. 9.30 w.

3286-1

epizod
J U D E X

KINO CORSO
Zielona 22

Dziewczynka z Szóstaka

Niezwykle zajmujący dramat w 4 cz. wytwórni francuskiej **BR. PATHE** z **ZUZANNA GRANDIS** w roli głównej. 3285

Teatr „BAGATELA”

w sali teatru „SCALA”
(przy ul. Cegielińskiej 18.)
pod dyrekcją Mariana Tarłowskiego.

Dziś i dni następnych!

Program № 1.

R. Gierasiański, M. Dobrowolski, A. Górecki, H. Markiewicz, M. Kamińska, M. Tarłowski, L. Patroni, J. Von — Roy, H. Zaleska, M. Zamiatło.

Początek o godz. 8,30 wiecz.

3287

OWOCE

polecają sklepy
Warszawskiego Ziemiańskiego
Tow. Włocławskiego
Sprzedż hurtowa od 10 funtów.
Aleje Kościuszki 29.

5915

Ważne

dla sklepów bławatnych i kooperatyw
Fabryka wyrobów włókienniczych „**erkury**”
podaje niniejszym do wiadomości iż sprzedaż
własnych wyrobów znajduje się obecnie
w Łodzi przy ulicy Dzielnej 30
i poleca
Materiały na bluzki i kostjomy oraz towary
płócienne i pończochy po cenach fabrycznych.

6-5131

Adwokat i obrońca wojskowy

Władysław Kociński
przeprowadziwszy się przyjmuje
w Warszawie, Jerozolimska 70
m. 14 Telefon (międzymiastowy)
141-20. 3.761-

Rociny systemu Strebli o 9-u
sekcjach i kilkaset
mir. ru. w magazynach
1 pół. i 2 calowe, wszystko
w dobrym stanie zaraz do
sprzedania. Oferty pod „J.B.7”
złożyć w „Rozwoju”.
3277-3

KUPUJE

stare zapasane
księgi buchalteryjne
Każdą ilość **KOZIAŁY**
Całe archiwa
różne papiery, gazety, tygo-
dniki
LUBKA
Sienkiewicza 20 m. 16
ostatnie wejście parter
3291-4

Kupuję

bizuterja, brylanty,
złoto srebro platynę
zegarki, płacę ceny najwyższe
LUBKA
SIENKIEWICZA 20 m. 16
part., ost. wejście. 3290-4

Potrzebne Potrzebne dziewczyny chłopcy lub dziewcz.

do kuchni
Wiadomość Piotrkowsk 86
LUB

wyroby cukrownicze

WOLBORSKA 33
Różne gatunki dobrych kar-
melków, landrynek wiele gatun-
ków; chutwa jak przed wojną,
marmolada, irysy dobre w róż-
nych gatunkach i jeszcze moc
artykułów cukierniczych po ce-
nach najprzystępniejszych w fa-
bryce cukierków
H. WROBLEWSKIEGO
Wolborska 33 (własny dom).
3270

Detaliczna sprzedaż

manufaktury i resztek
Piotrkowska 105
prawa of. I piętro.

Herbert Dresler zagubił swiade-
ctwo z ukończenia 3 klas gi-
mnazjum Witanowskiego w Ło-
dzi. 10846-3

Głowacki Jakób zagubił legity-
mację chłebową, nr 5 osób.
Trelinbierga 63. 10845-1

TANIO

Madapolam, płó-
tno, flanela ber-
chan, cajt, bos-
ton, szewiot na
ubrania, palta i
spodnie polecają
w wiel. wyborze

Ch. Markowicz
i S-ka
Piotrkowska 37.

PRACOWNIA

kapeluszy damskich

przyjmuje obstalunki jak również
na **mufki i kołnierze**
Pusta 24 i 3251-4

ZĘBY! ZŁOTO!

stare **s upuje płacę**
najwyższe ceny Ko-
nstantynowska 2
lewa oficyna parter
WADRYCZY 3289-8

Poszukuje posady

w branży handlującej, mogę
złożyć kaucję. Najchętniej
przyjmę posadę: kasjerki lub
ekspedjentki. Of. w Rozwoju
sub. „N. W.” 3275-3

Wszystkim tym którzy raczyli wziąć udział w odprowadzeniu drogiego nam zwłok na miejsce wiecznego spoczynku

ś. † p.

Karola Szufleta

W szczególności wielebnemu ks. Egertowi za jego honorową przysługę porucznikowi Edwardowi Kellerowi składa z głębi serca płynące "Bóg zapłać"
3241-1 Rodzina.

Znamienne objawy.

BERLIN. 18. (PAT) Prasa prawicowa wyraża radość z powodu rozpadnięcia się niezawisłej partii socjalno-demokratów w Niemczech. Widzi ona w tym objaw powrotu robotnika niemieckiego do rozumu.

KRONIKA.

— Ekspres do Paryża.

Począwszy od 25 października z Warszawy będą pociągi ekspresowe Paryż — Praga — Warszawa kursowały według zmienionego rozkładu jazdy. Na liniach polskich w kierunku z Paryża do Warszawy co poniedziałki, czwartki i soboty zaś z Warszawy do Paryża co poniedziałki, środy i piątki. (Przyjazd do Paryża co środy, piątku i niedzieli o godz. 10 e, m. 30).

— Z komisji aprowizacyjnej.

k) Dnia b. m. odbyło się w lokalu wydz. zaprawlantowania miasta posiedzenie w sprawie cennika maksymalnego. W posiedzeniu wzięli udział: przedstawiciele komisji aprowizacyjnej, przedstawiciele chrześcijańskich cechów — majstrów piekarskich i rzeźniczych oraz żydowskich związków zawodowych, piekarzy i rzeźników, komisarz rządu na miasto Łódź, p. Izycki, komisarz aprowizacji inż. Patek i inni.

Po wyczerpującej wszechstronnej dyskusji uchwalono:

i) W sprawie mąki wystąpić do województwa łódzkiego o zezwolenie cechom majstrów piekarskich chrześc. i żyd. na skup mąki ponadkontyngensowej we wszystkich powiatach województwa łódzkiego za wyjątkiem trzech wydzielonych dla Łodzi, to jest łęczyckiego, śluECKIEGO i konińskiego. Akcja ta ma na celu scenaralizowanie wypieku chleba i uniemożliwienie spekulacji mąką t, zw. szmiglowaną sprrowadzaną za pośrednictwem osób trzech. — Mąka ta ma być przez nabywców dostarczana do magazynów wydz. zaprow. w odnośnych powiatach, przyczem wydawnictwo i wypieki odbywać się będą pod ścisłą kontrolą magistratu;

b) w sprawie mięsa opracowano na posiedzeniu ceny szeregady hurtowej i detalicznej. Ceny te oficjalnie ogłoszone nie będą natomiast rzeźnicy zobowiązali się do ścisłego przestrzegania cen ustalonych.

Komisja aprowizacyjna, znacząc zakaz w sprawie wyrobu wędlin z dnia 1-go października r. b. zezwala na wyrób wędlin zwyczajnych t. j. kaszanki paszтетowej, salcesonu i kiełbasy.

— Skasowania zagonków.

k) Magistrat zaakceptował wniosek wydziału opieki społecznej dotyczący zlikwidowania, wobec zmienionych warunków, komitetu zagonków i przekazania gruntów, zajętych pod zagonki do dyspozycji plantacji miejskich, celem zaprowadzenia hodowli warzyw i jarzyn na potrzeby szpitali i instytucji opieki społecznej. Placce zaofiarowane przez osoby prywatne i z tego tytułu zwolnione od podatków, postanowiono zwrócić właścicielom i opodatkować ich od 1-go października r. b.

— Biuro pracy przy związku lekarzy w Łodzi.

Przy związku lekarzy państwa polskiego pozostało Biuro pracy które się mieści w mieszkaniu dra. J. Michalskiego Andrzeja 3. Celem Biura jest pośrednictwo w obejmowaniu posad, co jest aktualne ze względu na powstałe małe Kasy chorych.

— Czyn godny naśladowania.

Otrzymujemy następujące pismo: Urzędniczkę z Sądu Okręgowego, pobierając niezbyt wygórowaną gażę, przed kilku miesiącami samoopodatkowała się na korzyść żołnierza polskiego, skietowując zebrane pieniądze i pracę swą na teren szpitala wojskowego z Mińska — Lit. W tym miesiącu zaś, widząc strażną nętlę w jakiej się znajdują rodziny uchodźców — Polaków z kresów, złożyła miesięczną składkę w sumie 1550 marek na moje ręce, ażeby w ten sposób przysiąc z pomocą nieszczęśliwym.

Pewny jestem, że czyn obywatelski sądowniczek nie zostanie bez naśladowców.

Czołem Dzielnym Patriotom!

Ks. Raymond Butrymowicz kap. przy D-twie m. Łodzi.

— Przymus wykończenia domów

k) Biorąc pod uwagę, że w Łodzi znajduje się z górą sto domów niewykończonych, magistrat postanowił wystąpić z wnioskiem przymusowego wykończenia takich przez właścicieli. Wniosek przewiduje wywłaszczenie, względnie wydzierżawienie przez miasto domów nie-

wykończonych do czasu zamortyzowania kosztów, poniesionych przez miasto na ich wykończenie. Sprawa powyższa ma doniosłe znaczenie, może bowiem przyczynić się do złagodzenia głodu mieszkaniowego który, daje się mocno w znaki ludności naszego miasta.

— Zniesienie zapomóg miejskich

Wobec tego, że zapomogi pieniężne, wypłacone biednym przez Wydz. Opieki Społecznej, nie wystarczają na utrzymanie i tem samem sprzyjają rozwojowi żebractwa, magistrat postanowił skasować wydawanie zapomóg, polecając jednocześnie wydziałowi op. społ. rozmieszczenie osób, korzystających z zapomóg, w przytułkach i instytucjach dobroczynności publicznej.

— Ekspozycja na wystawę pamiątek wojennych.

P. Kazimierz Bacho prosi o złożenie do Redakcji „Rozwoju“ ekspozycji, celem odebrania, których udzielił na wystawę pamiątek wojennych, urządzonej na rzecz żołnierza polskiego latem roku ubiegłego.

Teatr Polski.

Dzisiaj potęga geniuszu Ibsena, wcielona w tragedie „Heddy Gabler“ nabierze plastyki i tętna żywej krwi we wspólnym wysiłku artystycznym Al. Węgierki (reżyserja), N. Siennickiej (Hedda), Trembińskiej (Tea), Karskiej (Ciotka), Rodowiczowej (Berta), i panów: Nowakowskiego (Lewberg), Wybrańskiego (Tesman), Zeliwerowicza (Brak) i Fronaszkę (pomysłowe stylowe tło dekoracyjne). Umeblowanie wnętrza z firmy S. Samonowicz i S-ka. Jutro po cenach znizonych „Złota Czaszka“, czwartek i w piątek „Hedda Gabler“. W niedzielę 24 o g. 12 w pol. IV. Poranek dramatyczny „Modernizm w teatrze“ prelekcję wygłosi znany art-dram., literat i esteta Józef Kotarbiński. Ilustracją recytacji wykonają p. p. Krzywicka, Wernisówna, Nowakowski i Węgierko.

Komunikaty.

W niedzielę, dnia 17 b. m. punktualnie o godz. 4-ej po południu odbędzie się na boisku w Helenowie gra w piłkę nożną między drużynami Wojskowego Klubu Sportowego B. Z. Z. 28 P. S. K.

W skład drużyny Wojskowego Klubu Sportowego który powstał niedawno wchodzi jedni z najlepszych graczy, jak to: kpt. Stencel, Marczewski, Picz, Lewalski, Cyl i inni.

Stan służby Kanc'lerza i Hetmana W. K. Stanisława Żółkiewskiego.

Stanisław Żółkiewski herbu Lubicz, syn Stanisława, wojewody ruskiego i Zofji z Lipskich, urodził się we wsi Turynce później Żółkwią zwaną Żółkwi Roku Pańskiego 1550.

Dala wejścia w służbę: W chorągwi usarskiej Jana Zamojskiego, rychło kanclerza i hetmana w. k. r. 1575.

Daty awansów: Porucznik 1577, Rotmistrz 1581, Hetman polny koronny 1588, Kasztelan lwowski 1593, Wojewoda kijowski 1608, Kanclerz i Hetman wielki koronny 1618.

Odprawione wyprawy i stoczne bitwy: Za króla Stefana Batorego; r. 1577 w potrzebie gdańskiej pod Lubieszowem (opodal Tczewa); r. 1580 w wojnie moskiewskiej pod Toporcem, Wielizmem i Wielkimi Łukami

Za króla Zygmunta 3. Wazy: r. 1587 w wojnie przeciw Maksymilianowi, arcyksięciu austriackiemu; 24 listopada bitwa w obronie Krakowa, 24 stycznia 1588 pod Buczyną; dowodzi lewem skrzydłem, zdobywa chorągiew, odnosi ranę w kolano.

Od r. 1590 czuwa na granicach ukraińskich w Barze; r. 1594 bierze udział w wyprawie Jana Zamojskiego przeciw Tatarom, r. 1596 wkracza z nim do Mołdawji aż pod Jassy, staje w obozie na równinie, zwanej Cecorą.

W r. 1598 wyprawa przeciw zbuntowanym kozakom pod wodzą Nalewajki i Łobody. Bitwy zwycięskie: pod Maciewiczami, Ostropolem, Białą Cerkwią, Ostrym Kamieniem i Lubnami (16 czerwca).

R. 1600 wyprawa wołoska z hetmanem Janem

Zamojskim, bitwa nad rzeką Telezyną pod Filipinami (20 października).

R. 1601 Wojna szwedzka przeciw Karolusowi Sodermańskiemu. Bierze zamek Wesenberg, bije generała Arnepa pod Rewlem, zajmuje Estonję.

R. 1606 d. 28 stycznia gromi Tatarów pod wodzą Kantymira nad rzeką Udyszem (lewym dopływem Boku).

R. 1607 d. 4 lipca odnosi zwycięstwo pod Guzowem w obronie króla i państwa nad rokaszanami pod wodzą szwagra swojego Mikołaja Zebrzydowskiego.

W latach 1609—1611 w wielkiej wojnie moskiewskiej; bierze udział w oblężeniu Smoleńska, skąd rusza przeciw nacierającej odsieczy, bije d. 24 czerwca Moskali pod Carowem Zajmiszczem, odnosi ważne zwycięstwo pod Kluszynem d. 4 lipca 1610, podstępuje pod Moskwę, do której wchodzi i staje w zamku carskim na Kremlu. Odbywa wjazd tryumfalny do Warszawy i oddaje cara Wasyla Szuskiego z braćmi królowi na sejmie d. 29 października 1611.

W latach 1612—1620 hamuje ustawicznie natarczywe najazdy wrogów; 1612 Wołochów pod wodzą Tomży, 1614 Tatarów, 1617 Turków. W maju r. 1618 odpiera 20,000-ne wojsko tureckie, w lipcu i wrześniu nawałę Tatarów w obozie pod Oryninem (między Zbruczem i Smotryczem).

R. p. 1620, przedzając najazd Turków i Tatarów pod Iskender-baszą, wkroczył do Mołdawji, stoczył pod Cecorą zawziętą bitwę d. 19 września, ale musiał cofać się przed przeważną siłą. Oskoczony już blisko Dniestru dookoła przez wrogów, raniony w rękę i w głowę, nocą z 6-go na 7-go października poległ śmiercią bohaterską.

Uwagi: Liczbę dni i chwały wojennej, jaką mało komu danem było zapisać w swoim żywocie, znamienicie pomnożył zasługami około dobra polskiego, jako godny senator i rozumny Radca królewski. „Nie litował pracy i zdrowia swego, nie schodziło mu nie-

na czułości i ochocie do usługowania“. „Utopił się cały w sprawach Rzeczypospolitej“, „Szablą i głową służył Ojczyźnie“.

„Będą wielki wiekom podawać tę chwałę hetmana i odwagi niezwykłej, wódz przeczorny i rozważny, gdy „jął rozmyślać“, stateczny i niezachwiany w wykonaniu tego, co dojrzał w sobie postanowił“. Przytomny w groźnej chwili, panował nad sobą i nad otoczeniem, wątpliwości i trwogi do siebie nie przypuszczał; „umiał żołnierskie umysły czynić sposobnymi do służby, urzekł swoim działem i czarował. Był zaiste „wzorem prawego rycerza chrześcijańskiego i polskiego“.

Dostojeństwa Rzeczypospolitej i godności własnej we wszystkim ochraniał. Przestrzegał powagi prawa, napominał i karmił po sprawiedliwości. Miarował jednak swe słowa i czyny, a raczej łagodził i jednal, niż okrucieństwami niewolił nieprzyjaciół. Zachował czyste ręce od krwi niewinnej. Nie uszedł obmowisk ludzkich, ale nieczuły na nie „zawsze jedną pociechy kładąc, gdy nie jemu, ale wszystkiemu ludowi brać jego dobrze się działo“. Iszcząc słowa wielkiego kaznodziei, wyjęte z Pisma św.: aby żaden wojownik na łożku swoim nie umierał, ale mężnie o lud swój i zakon Boży i wiarę wojując i Ojczyznę broniąc umierał“, — zapragnął śmierci na polu bitwy.

„Dał Pan Bóg i śmierci jego to szczęście, że miał zwyciężyć zwycięstwem samo.“

Żołnierz męstwa prawdziwego, zapala żartkiego i żołnierza“.

i niezmienną prawości drogą postępował“. Godny po dziwienia, stał się jakoby uosobnieniem pięknych i szlachetnych przymiotów swojego narodu i pozostawił mu skarb niewyczerpany cnót polskich.

Mocną wolą wcielił w czyn gorące nauki, które głosił ks. Skarga o miłości Ojczyzny: „Dobro jej nad wszystkie dobra swoje przekładał, w tem najwyższe (Zestawił Prof. L. Finkel).

Lokalu

szukuję na większy warsztat kowalski i stelmarski wraz z przyległym mieszkaniem. Oferty proszę składać pod „Lokal” do „Rozwoju” 3274

DO SAMOCHODÓW

opony, kieszki, gumy masywne dostarcza po najniższych cenach

A-B-C

Spółka samochodowa z ogr. odp. Warszawa, Sto-krzyńska 27, telefon 106-52. Adres telegr. „Abecanta Warszawa.”

Wyłączne zastępstwo na Polskę opon, kieszek oraz gum masywnych marki „REITHOFFER”.

Firmie samochodowej na prowincji oddamy agenturę pod zastępczo.

MANUFAKTURA
P. Gerszon
w Tusznie, posiadająca krosnowy 60 o. 72 c. gładkie i 72 c. kolorowe i kortowych czynna całą dobę
przyjmuje różne roboty po cenach tańszych niż w Łodzi, samienne wykonanie, Zgłosić się do
P. Gerszona
Piotrkowska 31, 3253

Proble ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:
A.A.A. Obrączki ślubne duży wybór wszystkie asony gwarancja czyste złoto pierścionki, kolczyki zegarki najtańszej sprzedaje Jan Placcek, Brzezińska 10, przy sklepie zakład repercyjny. 10640-14
A.A.A. Kupuję futra, zakłady garderobe, futra, bieliznę, różną sprzęt domowy. Placę najlepiej, Benedykta 28. m. 13. parter Łaznyk. p n w 10461-9
A.A.A. Kupię meble, dywany, garderobe, futra, bieliznę, różną sprzęt domowy. Placę najlepiej, Benedykta 28. m. 13. parter Łaznyk. p n w 10461-9
A. Meble: kredens, stół, krzesła, łóżka, szafy otomane, leżankę, umywalnię, garnitur salony, biurko, zegar, wieszak sprzedaje. Piotrkowska 225-3. 10711-2
A.211 marek resztki sukienki na spódnice, sukienki, paleta, damskie, męskie, dziecięce, Chanel, barchany płócienka, choskie najtańszej sprzedaje Srebrnik, Piotrkowska 34 il p. front. w c 9497-50
A. Łóżka, materace, szafy, stół, krzesła, otomane, bieliznarkę, leżankę, biurko, stoliki, słupki sprzedam tanio. Piotrkowska 261, m. 4, front. 10843-6
Wózek sportowy, kolnierz futrzany, frak, lampę sprzedam od 3-ej do 8-ej Wólczańska 79 Wasilewski. 10706-1
Do sprzedania Kawiarza przy ul. Skwerowej 22. 10797-5
Okazyjnie do sprzedania, dom drewniany 17 pokoi. Pośrednictwo wykluczone Słowiańska 1 m. 25. 10791-5
Meble do sprzedania, kredens, otomana, szafa, kachenne urządzenie, zegar i wiele innych rzeczy. Piotrkowska 111 w podwórzu, 2 wejście. co 2 d. 10633-3
Bryczki najnowszych fasonów, szorów para biały bronz, pozory, landa na żelaznych i gumowych kołach, lekkie rolwagi wozy, bryki towarowe i resoski sprzedam Kilińskiego 28 Dembowski. p n w c 18682-5
Milka domów do sprzedania. Wiadomość: Ul. Al. 1-go Maja 16. Woźniak od 2-3. 1029-5
Kupię dom składający się z kilku mieszkań murowany konieczne z ogródkiem może być na przedmieściu i to jak najbliżej miasta i przy ulicy. Oferty proszę składać w adm. Rozwoju pod „kupno domu” 10794-1

Firma P. Gerszon Piotrkowska 31, poprzeczna oficyna parter, poleca prawdziwą przedwojenną skórę angielską w różnych kolorach, gwarantuje za dobroć gatunku. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. p d 10682-1
Sprzedam dużą kozę kotną. Wiadomość: Piotrkowska 183. 10758-3
Okazyjnie nowa kasa ogniowa do sprzedania: wys. 1, 77 metr. szer. 0,70, głębok. 0,55 metr. Wólczańska 79, u E. Szulca (ślusarza). 10756-1
Poszukuję kupić mały dom w przedmieściu Łodzi. Stefan Koleczyński, Kilińskiego 101, m. 17. 10748-1
Sprzedaję beczki debowe do kapusty, Brzezińska 40 Kazi mierkiewicz. 10765-1
Ma. tel sprzedam, Sienkiewicza 69. w podwórzu. 10767-1
Pokoik umeblowany lub bez mebli, poszukuje od zaraz po iedyńca osoba. Cena nie stanowi. Oferty do Rozwoju pod „M.Z.21” n w c 10790-1
Kto chce kupić, sprzedać, dom, w wille, majątek ziemski itp, niech się zgłosi, Dom Komisowy Taszycki Piotrkowska 90. Rejestracja bezpłatna. 10356-15
Różne
Akaszerka Marja Kubicka przyjmuje. Piotrkowska 199 co 2 d. 10874-12
Potrzebny zaraz człowiek do pralni chemicznej. Piotrkowska 118. 10747-1
Gospodarz z 15 morgów ziemi przeszedł 100 młodych drzew owocowych, zabudował gospodarstwo i letnie mieszkanie, do wydzierżawienia zaraz. Blizsze wiadomości Ruda Pablińska 86, za Dagerckiego cegielnią. n w c 10750-1
Ochotnik, uczeń kl. 8 gimn. państwowego, poszukuje lekcji. Oferty w Rozwoju sub „Ochotnik”. n w c 10754-1
Gorzyckiej Józefie, Leszno 32 skradziono portfel zawierający pieniądze, paszport niemiecki wyd. w Łodzi, dowód wyd. przez dyrekcję warszawską kolei państwowych oraz atent na handel nabiałem i do biom. Pana złodzieja proszę o wrzucenie do skrzynki poczowej dowodów. 1073-1
Drzewka owocowe i parkowe poleca w wielkim wyborze Zakład ogrodnicy Kolaczkińskiego, Piotrkowska 241, Kilińskiego 159. p n 10536-3
Potrzebni chłopcy do praktyk Piotrkowska 69. Perla i Pomorski. s w c 19744-2
Mechanik do mocarni motorowej potrzebny. Podgibice Za krzewski. c s p 10852-1

Okazyjnie lustra i kandelabry artystyczne. Zakład meblowy, Drodzowski i S-ka, Nawrot 25. s p d 10735-2
Zaginął chart syberyjski, maści białej z złotymi plamami na uszach, ogonie i grzbiecie Przy godnego posiadacza ewentualnie posiadającego o nim jakikolwiek wiadomość, uprasza się o zgłoszenie, ul. S. Anny 14, u p. Komockiego, wynagrodzeniem 500 mk. Należalny posiadacz będzie sądowo ścigany, porucznik Meller. s p 1
Panienska z dobrem 6-cio klasowym świadectwem poszukuje posady w biurze lub aptece, Oferty w Rozwoju pod „Panienska”. p 10766-1
Chart złoty, duży, przybłąkał się Odebrać można ze zwrotem kosztów, Aleje Kościuszki 56, Ruszkowski. 10815-3
Potrzebna służąca za dobrem wynagrodzeniem. Cukiernia, Zgierska 24 w c 10813-2
Poszukuje posady zdolny i praktyczny współpracownik kooperatywy, przyjąć posadę za rządzącego sklepem, ekspedienta lub odpowiednia. Zgierz Błotna 6 co 2 d. 10842-5
Potrzebny chłopiec do strzelnicy, Ul. Zachodnia, 39, m. 7, I p. 10817-1
Nauczycielka poszukuje pokoju z utrzymaniem, niedaleko dworca Fabr. Oferty w Rozwoju „Pokój”. 10850-2
Potrzebny czeladnik szewski na targowa przeróbki. Placę 200 mk. Spacerowa 17, Baluty. 10792-2
Zginęła suka wyżłca maści brązowej, kulawa i zadnia nogę. Łaskawy znalazca zechce odprowadzić ją na ulicę Południową № 42, za wynagrodzeniem Szamowski. 10795-2
Gospodyni młoda potrzebna do sam. olnego. Wa. unki do omówienia u p. Borka, ul. Orla 12, m. 11, wieczorem od 8-9. 10807-2
Potrzebne zdolne panny i pod ręczne do pracowni ubiorów dzieciennych. Ul. Kilińskiego 13, I piętro front. w c s 17795-3
Reperuje maszyny półkoszarnicze i do szycia wszelkich konstrukcji, także maszyny do sprzedania. Mechanik M. Szreter, Piotrkowska 185, oficyna. w s p 10870-3
Zdolna maszynistka poszukuje posady, może pracować w kantorze lub w biurze. Oferty proszę składać w Rozwoju pod „H. S.”, Cegielińska 91-37, Helena Szajbler 10801-2
Przybłąkał się pies-buldog, uszy I ogon obcięte, Odebrać można ze zwrotem kosztów, Tkacka 1, przy Zagajnikowej. 10803-1
Potrzebny czeladnik ślusarski i chłopiec do praktyki, Ul. w. Anny 26. 10804-2

Potrzebna pracznica zaraz do chemicznej pralni, Piotrkowska 116. 10805-3
Szkola tańca W. Lińskiego. Dla inteligencji pracującej, wojskowych, oraz młodzieży szkolnej opłata znizona, Kółka prywatno na warunkach ulgowych. Zapisy-Przejazd 40 w podwórzu, I p. 1041-1
Kursy francuskiego, Konwersacja, oraz całkowity kurs. Zapisy od 5-ej. Kilińskiego 77. w c s 1089-3
Młoda, energiczna nauczycielka poszukuje w godzinach popołudniowych jakiegokolwiek biurowego zajęcia. Łaskawe zgłoszenia do Rozwoju pod „Nauczycielka”. 1040-5
2 prosiaki zabłąkane na Radogoszczu, znajdują się, ul. Tepera 2, u. W. Kasprzaka. 1037-2
Potrzebna freblanka do 6-cio letniego chłopca (nauka i spacer) Ul. Benedykta 10, m. 17. 1053-3
Potrzebny człowiek do koni. Srebrzyńska 47, zakład ogrodnicy. 1032-3
Maturzystka poszukuje posady biurowej. Oferty w Rozwoju pod „Matura”. 1027-2
Potrzebna kancelistka wyznaczenia chrześcijańska, pożądanym, ale koniecznym jest wykształcenie 6-cio klasowe, oraz ogólna znajomość biurowości. Oferty proszę składać w red. Rozwój sub „Biuro”. 10822-1
Przyjta się młody pies czar ny, podpalany, łapki białe. Odebrać można ze zwrotem kosztów, Krzywa 2, od Dąbrowskiego w piwlni. 10721-3
Osoba w sile wieku, znająca się na gospodarstwie i posiadająca długoletnie świadectwo, pragnie przyjąć miejsce do zarządu w mieście, na wsi, może u pojedynczej osoby. Wiadomość: Zarzewska 84, m. 61. 10817-3
Potrzebny czeladnik szewski do damskiej i męskiej roboty oraz podręczniak. Placę od damskich 170 mk., męskich 180 mk. Aleksandrów, Kościelna 389, Kruszyński. 10814-6
Zagubione dokumenty
Calehanowski Józef Kilińskiego 90 zagubił paszport polski i kartę rejestracji wyd. w Łodzi 10777-2
Ladkowski Jan Grabowa 15 zagubił do wód osobisty zaświadczenie wojskowe wyd. w Łodzi, oraz świadectwa fabryczne. 10749-1
Wichrowska Anna zagubiła metrykę urodzenia wyd. w Zychlinie pow. Kutnowski. 10755-1
Just Józef zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi, Zielona 47. 10769-1

Szakowski Artur i Teofil zagubili paszport rodzinny wyd. w Łodzi. 10772-1
Neugebaurowej Anzelme Kancera 17 skradziono paszport niem. wyd. w Łodzi. 10775-1
Nowicki Aleksy zagubił legitymację wyd. w firmie L. Gayera w Łodzi. 10808-1
Malczak Kazimierz zagubił legitymację chlebową na 3 osoby. 10806-1
Wiculińska Leokadja Długa 172 zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 10805-3
Klepek Emilja St. Zarzewska 9 zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 10882-2
Krowalczyk Józef Brzezińska 74 i 76 zagubił kartę węglową. 10799-1
Waniewicz Florjan zagubił książkę 1922 ze Związku Ekonomicznego Pracowników Państwowych. 20798-1
Mikolajewski Józef Miłsza 64 zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 10811-3
Zawadzki Józef zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 10810-3
Zawadzki karta węglowa na imię Marii Augustyniak Włanowska 29. wyd. ze spółki „Zorza”. 10920-1
Dala Stanisława zagubiła kartę paszportową wyd. w fabryce Hęcla i Kunicera. 10818-1
Biernacki Ludwik z Główna 28 zagubił patent na sklep spożywczy. 10819-3
Bednarek Andrzej zagubił legitymację chlebową na 3 osoby. 10825-1
Lewkowicz Szlama zagubił kartę rejestracji z 1887 rocznik. 1024-3
Szarf Brunon zagubił paszport niem. wyd. w Chojnach, oraz kartę powołania wyd. z P. K. U. 10826-3
Lczak Andrzej zagubił legitymację chlebową na 4 osoby Długa 65. 1028-1
Mresse Wilhelmina zagubiła legitymację chlebową osobę. 1034-1
Skradziono paszport niem., kartę powołania na imię Rudolfa Hohm wsi Franin gm. Brzyca. 10849-3
Hajndrych Plagusz Łobosz zagubił paszport wyd. w Aleksandrowie i świadectwo na broń. 10848-3
Kowalska Walerja Pańska 8 zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi, oraz patent na drobny handel skórami. 10844-3